

Deset let časopisu Kybernetika

Náš časopis se nemůže pochlubit úctyhodným věkem a slavnou tradicí, jaké mají některé naše vědecké časopisy, na příklad biologické nebo matematické. Kybernetice je v roce 1975 teprve deset let a je tedy v dětském věku. Ale je to dítě čiperné, které si již vydobylo místo v našem i zahraničním vědeckém světě, takže stojí za to říci si o něm několik slov. Před deseti léty dala redakční rada Kybernetice do vínku tematický plán a nebude na škodu připomenout si jeho okruhy, abychom se mohli zamyslet nad tím, co časopis plnil a jak.*

První místo v plánu měly základní metodologické otázky jako je např. kybernetické modelování. Druhým okruhem byly teoretické prostředky kybernetiky, např. teorie automatů nebo teorie informace. Třetí okruh byl určen technickým otázkám kybernetiky, kam patří např. strojové zpracování dat. Čtvrtý okruh byl určen aplikacím kybernetiky. Redakční rada kladla v programovém článku na tento okruh velký důraz. Právem, protože aplikace kybernetiky mohou vést k samotnému jejímu rozvoji a na druhé straně mohou zvýšit efektivitu výzkumu oboru, na něž jsou kybernetické metody užity — a to může být obor tak závažný, jako je národní hospodářství. Velmi zřejmý pohled na práce uveřejněné v Kybernetice ukazuje, že největší počet prací má druhý okruh, méně již třetí. Pak následuje asi čtvrtý okruh plánu a nejmenší počet prací se týká prvního okruhu, obecných problémů. Tento výsledek by mohl celkem odpovídat očekávání, ale v každém případě není čtvrtý okruh témat zastoupen tak, jak by si jeho závažnost vyžadovala. Tu by ovšem byla na místě otázka, zda u nás byly podmínky, aby se aplikace rozsáhleji rozvíjely. Nesmíme si zakrývat, že kybernetika u nás získávala půdu dost pomalu. Co patří na vrub nepochopení kybernetiky a co na vrub konzervativizmu je nesnadno rozhodnout. Faktem však je, že se v Kybernetice skoro neobjevily příspěvky, jež by byly věnovány aplikacím kybernetických metod

* Tematický plán a další programové body jsou v prvním čísle a to v úvodním článku, Kybernetika 1 (1965), 1, 1—3.

2 ve společenských vědách. A přitom se takové aplikace ve světě studují. Nemluvíme ovšem o lingvistice, jejíž význam pro kybernetiku se u nás obecně uznává. V každém případě je to memento jak pro časopis Kybernetika, tak pro společenskovědní obory.

Podle ohlasů je úroveň prací, uveřejněných v Kybernetice, převážně velmi dobrá a zařazuje časopis do vysokého mezinárodního standardu. To bylo také od počátku snahou redakční rady.

Právě vysoká úroveň, projevená již na samém začátku, získala Kybernetice seriózní autory. Krom našich autorů přilákala Kybernetika celou řadu zahraničních autorů, kteří, podobně jako naši, uložili do jejích stránek závažné výzkumy, často základního významu. Je potěšující, že se tím naplnil jeden další požadavek někdejšího programu, totiž zprostředkovat vědecký styk badatelů v oboru kybernetiky.

Také rubrika recenzí a zpráv o různých akcích si udržuje dobrou úroveň a jejich informační hodnota je v naší vědecké obci ceněna.

Pohlédneme-li k samému začátku časopisu, neubráníme se pocitu, že riziko, které na sebe brala skupina, stojící při jeho založení, nebylo malé; časopis mohl po několika letech zaniknout a historie vědy ukazuje, že se to nestalo jen bezvýznamným časopisům. Ale historie deseti let potvrdila, že zájmu o obor a energie k rozvíjení kybernetiky bylo a je u nás dost. Zkušenosti z prvních deseti let a snaha vyvarovat se některých jednostranností ve výběru témat a časopis stále zlepšovat jsou zárukou, že Kybernetika bude i nadále plnit své společenské poslání ve prospěch vědy a tím i naší společnosti.

REDAKČNÍ RADA